

AUGŠDAUGAVAS NOVADA PAŠVALDĪBA

Informācija, kas saistīta ar plānoto Augšdaugavas industriālo parku (ar papildinājumiem)

1.1. VISPĀSRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR INDUSTRIĀLĀ PARKA IZVEIDES IECERI

Industriālā parka izveides stratēģiskais mērķis: efektīva teritoriālā kapitāla izmantošana Latgales reģiona konkurētspējīgai izaugsmei un iedzīvotāju dzīves kvalitātes veicināšanai.

Šī iecere par industriālā parka veidošanu radās, apkopojot potenciālo investoru prasības pret teritoriju jaunu ražotņu attīstībai.

Augšdaugavas industriālo parku ir paredzēts izveidot Augšdaugavas novada Līksnas pagasta zemes vienībās ar kadastra apzīmējumu Nr.44680060510 (48,14 ha) un Nr.44680060511 (60,19 ha), Nr.44680070121 (46,74 ha), Nr.44680070122 (19,07 ha), Nr.44680070123 (82,51 ha), 256,65 ha kopplatībā (turpmāk - Nekustamais īpašums).

Lielākā daļa no teritorijas pašlaik atrodas Zemkopības ministrijas īpašumā un VAS „Latvijas Valsts meži” (turpmāk – LVM) pārraudzībā. Teritoriju aizņem t.s. saimnieciskais mežs. Valsts mežu teritoriju šķērso viena zemes vienība (kadastra Nr. Nr.44680060119 (2,1 ha), zem autoceļa, kas ir Augšdaugavas novada pašvaldības īpašumā.

Paredzētais industriālā parka darbības profils galvenokārt ir rūpniecības uzņēmumu, kā arī transporta, loģistikas, enerģijas ražošanas un citu nozaru uzņēmumu izvietošana.

Investīcijas iecerēts finansēt no publiskā un privātā finansējuma, kā arī piesaistot ES fondu līdzekļus, ja tādi būs pieejami.

Attēls 1. Potenciālā Augšdaugavas industriālā parka izvietojanas vieta un iztrādājamā lokālpānojumā teritorijas robeža

1.2.INDUSTRIĀLĀ PARKA IZVEIDES PAMATOJUMS

Industriālā parka izveide veicinās nacionālajos, reģionālajos un vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos minēto mērķu īstenošanu.

Nacionālais līmenis:

Industriālā parka izveide nenoliedzami veicinās *Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam* (turpmāk – Latvija 2030) 25. un 26.punktā noteiktā Latvijas

mērķa īstenošanu – „2030.gadā Latvija būs plaukstoša, aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts [...] Pilsētu un lauku partnerība nodrošinās augstu dzīves kvalitāti visā Latvijas teritorijā.”

Latvija 2030 35.punkts nosaka, ka Latvijas vietas kapitāls netiek pietiekami novērtēts un izmantots. Izdevīgais ģeogrāfiskais novietojums, apdzīvojuma struktūra un sasniedzamība var kļūt par svarīgu valsts attīstības un konkurētspējas priekšrocību. Pilsētu un lauku funkcionālai sasaistei kļūstot ciešākai, veidosies savstarpēji papildinoša pilsētu un lauku mijiedarbība. Neatkarīgi no ģeogrāfiskās atrašanās vietas, teritoriju konkurētspēju un pievilcību noteiks to iespējas piedāvāt kvalitatīvu un pievilcīgu dzīves vidi. Līdz ar to Augšdaugavas industriālā parka izveide un tieši Nekustamā īpašuma teritorijā, ļaus ne tikai uzlabot uzņēmējdarbības vidi Latgales reģionā, bet labvēlīgi ietekmēs dzīves kvalitāti Augšdaugavas novada lauku teritorijās, blakus esošajos nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centros, kā arī reģionā kopumā.

Latvijā pastāv būtiskas atšķirības starp Rīgu un pārējo valsts teritoriju. Joprojām turpinās iedzīvotāju migrācija no laukiem uz pilsētām un no mazākām pilsētām uz lielākām. Tāpēc ir jāstiprina reģionu kapacitāte un jāizskauž atšķirības starp reģioniem, jāmazina reģionos degradēto platību apjomi. Lai notiktu šādas pārmaiņas, ir jāveido pievilcīgu vidi gan iedzīvotājiem, gan investoriem, pilsētām un lauku teritorijām savstarpēji sadarbojoties darbavietu nodrošināšanā un uzņēmējdarbības aktivitātes veicināšanā.

Jāņem vērā, ka globalizācija sniedz plašas iespējas uzņēmīgiem indivīdiem izvēlēties pilsētas un valstis, kur veiksmīgi sākt uzņēmējdarbību. Lai stimulētu uzņēmējdarbību, ir jārada vidi, kas ir labvēlīga tās uzsākšanai un tālākai attīstībai. No Latvija 2030 33.punkta izriet, ka inovatīvas, ecoefektīvas un konkurētspējīgas ekonomikas centrā jābūt uzņēmībai un uzņēmējdarbību atbalstošai videi, kas vienkopos sniedz atbalstu jaunu ideju radīšanai un komercializēšanai. Tātad, lai realizētu Latvija 2030, kā arī Latvijas Nacionālais attīstības plānā 2021.-2027. gadam izvirzītos mērķus, ir jārada labvēlīga uzņēmējdarbības vide Latvijas reģionos, kas konkrētā gadījumā tiks veikts ar Augšdaugavas industriālo parka izveidi.

Saskaņā ar Latvija 2030 324.punktu nacionālas nozīmes attīstības centra Daugavpils potenciāls uzņēmējdarbības un izglītības jomās, daudz nacionāla sabiedrība un ģeogrāfiskais novietojums, kā arī īpašā loma austrumu-rietumu sadarbības veicināšanā ir priekšnoteikums Daugavpils kā multikulturālas, multietniskas un multifunkcionālas pilsētas, pārrobežu ekonomiskās attīstības un pakalpojumu centra izaugsmei. Daugavpils nozīme pārsniedz reģiona un valsts robežas, piešķirot Daugavpilij starptautiskas nozīmes tranzītvirzienu krustpunkta lomu. Izrietoši (Latvija 2030 347.punkts) Daugavpils pilsētā ir jāveicina ekonomiskā potenciāla pilnvērtīga izmantošana un konkurētspējas celšana starptautiskā mērogā. Tajā pašā laikā Latvija 2030 350.punkts pasaka, ka pilsētu un lauku sadarbību stiprina katras teritorijas īpašo priekšrocību izmantošana, novēršot nevajadzīgu savstarpējo konkurenci, un ka ir būtiski nodrošināt darbavietu pieejamību un sasniedzamību lauku iedzīvotājiem. Tātad Augšdaugavas industriālā parka izveide Augšdaugavas novadā, balstoties uz lauku teritorijas priekšrocībām un ņemot vērā nacionālas nozīmes attīstības centra tuvumu, veicinās Augšdaugavas novada, Daugavpils valstspilsētas un tiem pieguļošo novadu attīstību, radīs labvēlīgu vidi uzņēmējdarbībai un realizēs Latgales reģionā Latvija 2030 mērķi - 2030.gadā Latvija būs plaukstoša, aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Tāpēc racionāli un pragmatiski izmantots Nekustamais īpašums palielinās tautsaimniecības potenciālu un attīstīs ne tikai konkrēto reģionu, bet tautsaimniecību kopumā. Izveidojot Augšdaugavas industriālo parku, attīstīsies uzņēmējdarbība un jauni uzņēmumi, palielināsies privāto investīciju apjoms, Latvijas eksports, attīstīsies tautsaimniecība, pieaugs IKP un iekasēto nodokļu apmērs valsts budžetā.

Latvijas Nacionālais attīstības plānā 2021.-2027. gadam (turpmāk - NAP2027) noteiktais stratēģisko mērķu kodols ir Vienlīdzīgas iespējas + Produktivitāte un ienākumi + Sociālā uzticēšanās. Viena no NAP2027 izvirzītajām attīstības prioritātēm ir „Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība”. Šī dzīves kvalitātes ekonomiskais un sociālais kritērija sasniegšanai būtiski ir:

- produktivitāte un konkurētspēja,
- inovācija un digitālā ekonomika,
- cienīgs darbs un ienākumi,
- uzkrājumi stabilitātei.

Augšdaugavas novada pašvaldības iniciatīva ir kardināls solis, lai pietuvotos NAP2027 nosprausto stratēģisko mērķu un prioritāšu īstenošanai un to indikatīvo vērtību sasniegšanai. Izveidojot Augšdaugavas industriālo parku, Augšdaugavas novada pašvaldība veicinās iedzīvotāju palikšanu, palielināsies konkurence darba tirgū un palielināsies vidējais darba algas līmenis Latgales reģionā. Nepārprotami Augšdaugavas industriālais parks labvēlīgi ietekmēs uzņēmējdarbības vidi, savukārt pievilcīga uzņēmējdarbības vide nākotnē veicinās arvien jaunu uzņēmumu rašanos.

Reģionālais līmenis:

Attīstot saimniecisko darbību reģionā, jāatbalsta tādas uzņēmējdarbības attīstības virzienus, kas atbilst Latgales reģiona prioritātēm.

Latgales stratēģijas 2030 vispārējais mērķis ir panākt straujāku reģiona ekonomisko attīstību, lai palielinātu cilvēku ienākumus, saglabātu un vairotu Latgales bagātīgo potenciālu un padarītu Latgali par pievilcīgu dzīves vidi arī nākamajām paaudzēm.

Ievērojot līdz šim sasniegto reģiona attīstībā un pakārtojoties *Latgales stratēģijas 2030* ilgtermiņa mērķiem un stratēģiskiem virzieniem, *Latgales attīstības programma 2021.-2027.gadam* izvirza šādus specifiskos mērķus:

- a. Veicinot reģiona pievilcību, samazināt negatīvās demogrāfiskās tendences ietekmi uz reģionu, noturot iedzīvotāju skaitu 220 000 līmenī;
- b. Attīstot darbaspēku un investējot uzņēmumos, veicināt reģiona tautsaimniecības visu nozaru ražīgumu, sasniedzot 40% no ES vidējā IKP uz vienu iedzīvotāju;
- c. Ieviešot inovatīvas un klimata neitrālas tehnoloģijas, samazināt reģiona elektroenerģijas patēriņu IKP vienības radīšanai, tai sasniedzot 90 kWh uz 1 000 EUR IKP.

Tādejādi Augšdaugavas novada pašvaldības iecere ir ne tikai atbalstāma darbība, bet varētu sniegt nozīmīgu pieņesumu šo nosprausto attīstības virzienu īstenošanai.

Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021.-2027.gadam noteiktas vairākas vidēja termiņa prioritātes, kas ir pakārtotas *Latgales stratēģijā 2030* izvirzītajiem stratēģiskajiem virzieniem un no kurām izriet atbalsts pašvaldības iecerei izveidot savā teritorijā industriālo parku:

- Stratēģiskais virziens „Gudra pārvaldība”: Prioritāte „Pašvaldības” (t.sk. apakšprioritāte Augšdaugavas novads);
- Stratēģiskais virziens „Efektīvi uzņēmumi”: Prioritāte „Investori”.

Viens no Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmā 2021.-2027.gadam Augšdaugavas novada pašvaldībai noteiktajiem attīstības uzdevumiem ir „Atbalsta pasākumi industriālo parku u.c. ražošanas teritoriju un loģistikas infrastruktūras attīstīšanai”.

Pašvaldības līmenis:

2019.-2021. gadā valstī īstenojā administratīvi teritoriālā reforma paredz, ka Augšdaugavas novada administratīvais centrs ir Daugavpils valstspilsēta, kas ir nacionālas nozīmes attīstības centrs, līdz ar ko ar likumu ir noteikts, ka valstspilsētām kā attīstības centriem ar piegulošām novadu pašvaldībām izstrādājami kopīgi teritorijas attīstības plānošanas dokumenti.

2021.gadā izstrādātajos teritorijas attīstības plānošanas dokumentos iedzīvotāju skaita samazināšanās ir minēta starp galvenajām Augšdaugavas novada attīstības vājām pusēm, līdz ar to uzsverot nepieciešamību pēc dzīves kvalitātes un iedzīvotāju rīcības spējas uzlabošanas, kas sasniedzams, sekmējot darbavietu izveidi, izglītības iespējas un veicinot drošu dzīves apstākļu piedāvājumu esamību.

Viena no *Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam* (turpmāk – Stratēģija) noteiktās Daugavpils un Augšdaugavas novada vīzijas dimensijām ir „Ekonomiskā izaugsme un sasniedzamība”, kas paredz teritorijai Latgales reģiona "dzinēj spēka" lomu, t.sk. kā industriālo un darbavietu centru. Zem stratēģiskā mērķa SM2 Ekonomikas izaugsme ir izvirzīta ilgtermiņa prioritāte IP2 Uzņēmējdarbības attīstība, kas aptver pašvaldības iespējas veicināt uzņēmējdarbības attīstību un sadarbību gan starp uzņēmējiem, gan pašvaldību. Šajā kontekstā jāmin arī stratēģiskā mērķa SM4 Efektīva pašvaldību pārvaldība un attīstīta sadarbība ilgtermiņa prioritāti IP4 Sadarbība un pārvaldība, kas izceļ šīs jomas pilnveidi jaunizveidotajā Augšdaugavas novadā, Daugavpilī un starp šīm teritorijām. Stratēģijā ir noteikts, ka funkcionālo sadarbības saišu stiprināšanai Augšdaugavas novada un Daugavpils valstspilsētas pašvaldība līdz ar kopīgās Stratēģijas un attīstības programmas izstrādi īsteno kopīgu attīstības plānošanu, attīstot arī tādu jomu, kā „jaunu viedu, zaļu industriālo parku izveide un attīstība”.

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programmā 2022.-2027.gadam (turpmāk – Attīstības programma), kur ir izvirzītas teritorijas vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi, starp novada un pilsētai kopīgām vidēja termiņa prioritātēm ir arī vidēja termiņa prioritāte VTP2 Augoša, atpazīstama un konkurētspējīga uzņēmējdarbības vide, kas raksturo esošajiem un jaunajiem uzņēmējiem piemērotu vidi un pašvaldības atbalstu šādas vides veidošanā, sadarbības stiprināšanu, attīstītu nodarbinātību, dažādus jaunievedumus un tūrisma attīstību. Zem šīs vidēja termiņa prioritātes ir uzskatīti 4 rīcības virzieni ar bagātīgu uzdevumu klāstu. Industriālā parka izveidošanas iecere ir saistīta vismaz ar 3 no šiem rīcības virzieni - RV10 Uzņēmējdarbības atbalsts, RV11 Nodarbinātības attīstība, RV12 Inovācija un digitalizācija.

1.3.PAMATOJUMS TERITORIJAS NODOŠANAI PAŠVALDĪBAS ĪPAŠUMĀ

Optimālais variants iecerētā industriālā parka izveidei ir Nekustamā īpašuma nodošana Augšdaugavas novada pašvaldībai.

Valsts meža zemes nodošana Augšdaugavas novada pašvaldībai ir nepieciešama, lai realizētu Latvija 2030 25. un 26.punktā noteikto Latvijas mērķi, kā arī NAP2027 mērķus. Viens no Latvija 2030 apakšmērķiem ir „sekmēt sociāli un ekonomiski stabila vidusslāņa veidošanos sabiedrībā”. Lai realizētu šo mērķi, ir jārada visiem sabiedrības locekļiem vienlīdzīgas iespējas iesaistīties ekonomiskajos procesos. Latvijā ir visaugstākais nabadzības un sociālās atstumtības risks Eiropas Savienībā. Turklāt nabadzības cēlonis nav nabadzībā nonākušo spēju neesamība, bet nabadzībā nonākušo atšķirīgās dzīves iespējas. Tāpēc ne tikai valstij, bet arī pašvaldībām ir jāveicina stabila vidusslāņa izveidošanās, attīstot uzņēmējspēju.

Ir svarīgi, lai Nekustamais īpašums nonāktu Augšdaugavas novada pašvaldības īpašumā, jo, attīstot Augšdaugavas industriālo parku, būs nepieciešams ne tikai attiecīgais zemes gabals, bet arī infrastruktūra. Lai Augšdaugavas novada pašvaldība varētu uzbūvēt nepieciešamo publisko infrastruktūru, Nekustamajam īpašumam jāatrodas Augšdaugavas novada pašvaldības īpašumā.

Pašvaldībai Nekustamā īpašuma attīstībai ir iespējas piesaistīt finansējumu no ES fondu līdzekļiem: ES fondu Darbības programmā Latvijai 2021-2027.gadam plānotajiem līdzekļiem /5.politikas mērķis “Pilsoniem tuvāka Eiropa, veicinot ilgtspējīgu un integrētu visu teritoriju attīstību un vietējās iniciatīvas”/ SAM 5.1.1. “Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana”,

Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF) līdzekļiem - SAM 6.1.1. "Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos", kā arī Atvēršanās un noturības mehānisma plānā paredzētajiem līdzekļiem aktivitātēs 1.2.1.3.i un 3.1.1.3.i. "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos"

Piesaistot augstāk minēto ES fondu līdzekļus, Augšdaugavas novada pašvaldības ieguldījumi paredzēti publiskās infrastruktūras attīstībai, sekmējot privāto investīciju piesaisti un ieguldījumu konkrētā teritorijā, jaunu darba vietu izveidi reģionā. Tādējādi plānotais publisko investīciju piesaistes periods plānojas atbilstoši ES fondu daudzgadu budžeta periodam līdz 2027.gadam.

Industriālajā parkā tiks veidota satiksmes infrastruktūra (izveidos pievedceļus u.tml.). Valsts pamatbudžeta valsts autoceļu fonda programmas apakšprogrammā „Mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem (ielām)” piešķirto līdzekļu apguvei ir svarīga zemes īpašuma piederība. Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 11.marta noteikumu Nr.173 „Valsts pamatbudžeta valsts autoceļu fonda programmai piešķirto līdzekļu izlietošanas kārtība” 23.punktu apakšprogrammas "Mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem (ielām)" līdzekļus izlieto pašvaldību autoceļu uzturēšanai un būvniecībai, tai skaitā atjaunošanai, pārbūvei, nojaukšanai, projektēšanai, būvuzraudzībai un autoruzraudzībai, kā arī Eiropas Savienības struktūrfondu autoceļu projektu īstenošanai nepieciešamajam pašvaldību līdzfinansējumam un pašvaldību autoceļu tīkla finansēšanai ņemto kredītu pamatsummas atmaksāšanai. Izrietoši, lai Augšdaugavas novada pašvaldība varētu iegūt iepriekš minētos līdzekļus un atbilstoši izlietot Augšdaugavas industriālā parka satiksmes infrastruktūras attīstībai, ir nepieciešams, lai attiecīgajai infrastruktūrai būtu pašvaldības ceļa statuss un Nekustamais īpašums piederētu Augšdaugavas novada pašvaldībai. Tāda darbība ir likumsakarīga, jo Nekustamo īpašumu jau šķērso viens pašvaldības autoceļš (ceļš Nr.68-38).

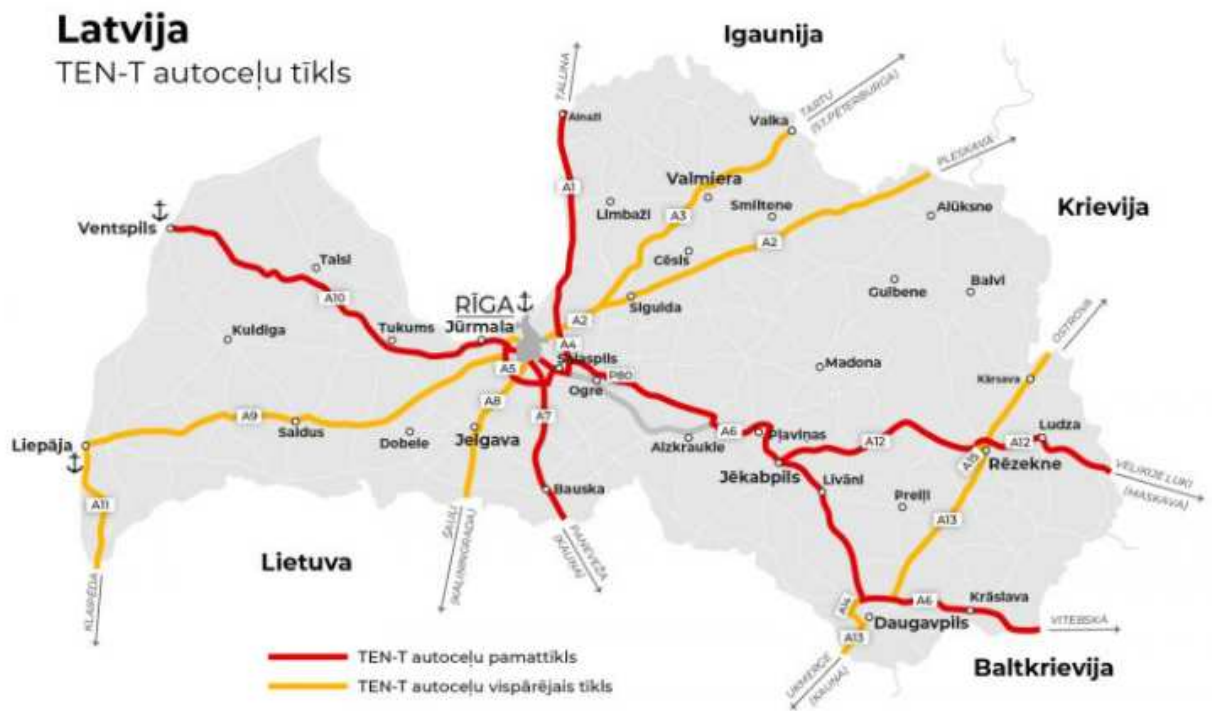
Industriālā parka izveidošana veicinātu nozīmīgas izmaiņas sociāli ekonomiskajā situācijā ne tikai pateicoties lieliem jaunienākošajiem investoriem. Šāda teritorija būtu spēcīgs atbalsta potenciāls arī vietējo komersantu attīstībai un konkurētspējas celšanai. Pašlaik Augšdaugavas novadā izveidojās samērā stabila komercdarbības vide. Oficiālie statistikas dati parāda, ka 2019.gadā Augšdaugavas novada teritorijā darbojas 1655 tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi (jāņem vērā, ka pastāv arī ievērojams skaits citās Latvijas pašvaldībās reģistrēto uzņēmēju, kas savai komercdarbībai izmanto Augšdaugavas novada teritoriju). Kopējais ekonomiski aktīvo vienību skaits novadā ir līdzīgs Latgales reģiona vidējiem rādītājiem. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis, ko ir samaksājuši reģistrētie komersanti laika posmā no 2018. līdz 2020.gadam, ir bijis relatīvi stabils (saskaņā ar Daugavpils novada domes 2021.gada ziņojuma „Daugavpils novada ekonomiskā profila novērtējuma ziņojums un nepieciešamie pasākumi ekonomiskās attīstības turpmākai stimulēšanai” informāciju).

1.4.TERITORIJAS IZVĒLES PAMATOJUMS

Svarīgi atzīmēt, ka Nekustamais īpašums atrodas stratēģiski izdevīgā vietā. Nekustamā īpašuma teritorija pieguļ A6 valsts autoceļam Rīga—Daugavpils—Krāslava—Baltkrievijas robeža (Pāternieki), kas iekļauts TEN-T (Trans-European Transport Network jeb Eiropas Transporta tīkls) autoceļu pamattīklā. Tas ir augstākās kategorijas Latvijas autoceļš ar asfaltbetona segumu, kas savieno valstspilsētu Daugavpils ar galvaspilsētu Rīgu, ietilpst starptautiskajā autoceļā E22, bet A6 valsts autoceļa Daugavpils apvedceļa posms ir daļa no autoceļi E262. Nekustamais īpašums izvietots 1,45 km attālumā no A14 valsts autoceļa Daugavpils apvedceļš (Kalkūni—Tilti). Tas arī ir augstākās kategorijas Latvijas autoceļš, kas,

apejot Daugavpili, savieno autoceļus A6 un A13 un ietilpst starptautiskajā autoceļā E262. Tādējādi ir nodrošināta ērta iespēja nokļūt no Nekustamā īpašuma gan līdz robežai ar Lietuvas Republiku, gan līdz Eiropas Savienības ārējām robežām. Tieši pie Nekustamā īpašuma atrodas dzelzceļa līnija Indra - Daugavpils - Krustpils - Rīga, kas ir viena no Austrumu – Rietumu dzelzceļa koridora līnijām.

Attēls 2. Eiropas transporta tīkla autoceļi Latvijas teritorijā (<https://lvceli.lv/celu-tikls/celu-kartes/tent-t-autocelu-tikls/>)

Blakus izvietotas arī augstsprieguma elektrolīnijas ar 110 un 330 kilovoltu jaudu. Papildus tuvumā atrodas elektroenerģijas sadales transformatoru apakšstacija un relatīvi netālu - reģionālās nozīmes gāzes vads. Tas dod iespēju izveidot Nekustamajā īpašumā ražošanai nepieciešamo inženiertehnisko nodrošinājumu ar relatīvi nelieliem finanšu resursiem. Izvietojums pie Latvijas dienvidaustrumu galvenajām transporta maģistrālēm un 4,4 km attālumš no otrās lielākās Latvijas pilsētas palielina izredzes panākt stabilu ražošanas loģistikas procesu norisi un izvairīties no darbaspēka deficīta.

Svarīgs fakts, ka Latgales plānošanas reģionā ir vērsušies vairāki uzņēmumi, kuriem ir nepieciešams nekustamais īpašums uzņēmējdarbības vides attīstībai. Taču Latgales pašvaldības, t.sk. Augšdaugavas novada pašvaldība nevar piedāvāt potenciālo investoru interesēm atbilstošas zemes platības, kas turklāt pēc infrastruktūras kopuma un citu kategoriju rādītājiem būtu tuvas Nekustamā īpašuma raksturojumiem (sk.1.pileikumu). Arī privātpašumā esošās Augšdaugavas novada teritorijas, kurās ir iespēja attīstīt ražotnes, pārsvarā ir nelielas. Industriālie parki to klasiskajā izpratnē (vienots īpašnieks un apsaimniekotājs, kas plānveidīgi veic teritorijas un ēku attīstību) Augšdaugavas novadā pašlaik neeksistē. 2021.gadā sagatavotajā dokumentā „Daugavpils novada ekonomiskā profila novērtējuma ziņojums un nepieciešamie pasākumi ekonomiskās attīstības turpmākai stimulēšanai” (SIA “Laurus konsultācijas”) (turpmāk – Ziņojums) ir atzīmēts, ka Daugavpils pilsētas tiešā tuvumā eksistē bijušās ražošanas teritorijas, kurām nav vienota kopēja apsaimniekotāja. Lielākās šādas teritorijas ir Kalkūnes pagastā (kopējo šo teritoriju platība ir aptuveni 65 - 67 ha, un to kopumā

veido 10 sadrumstalotas teritorijas) un Naujenes pagasta Kraujā, Stropu, Lociku, Naujenes un Vecstropu ciemos (40 - 42 ha platība, 6 - 7 sadrumstalotas teritorijas). Gandrīz pie katra novada pagasta centra ir nelielas (no 1 līdz 5 ha) rūpnieciskās apbūves teritorijas (bijušas kolhozu mehāniskās darbnīcas), kuru lielākoties darbojās vietējie sīkie vai mazie komersanti. Līdz ar to industriālā parka izveide Nekustamo īpašumu teritorijā būtu nozīmīgs pienesums investīciju piesaistei un biznesa izaugsmei gan novadā, gan valstspilsētā, gan reģionā kopumā.

Daļēji industriālā parka funkcijas pildīs arī struktūras, ko Daugavpils pilsētas pašvaldība plāno izveidot Daugavpils lidlauka teritorijā (Lociku ciems, Naujenes pagasts) (Tehniski ekonomiskais pamatojums Daugavpils lidlauka un pieguļošās teritorijas attīstībai Daugavpils novada Locikos”, Daugavpils pilsētas pašvaldība, 2020.). Bet Lociku ciemā izvietotā attīstāmā Daugavpils lidlauka teritorija būs piemērota investoriem ar specifiskām interesēm. Tā piesaistīs uzņēmumus, kas specializējas viedo tehnoloģiju jomā un kuru komercdarbība ir vitāli atkarīga no gaisa transporta loģistikas. Līdz ar to tā nenosdz lielmēroga ražošanas teritoriju deficītu pie sauszemes transporta maģistrāļu krustpunktiem ārpus lieliem blīvi apdzīvotiem areāliem.

Tieši izteikti liela industriālā parka attīstībai paredzētās teritorijas plātība (256 ha) nodrošinātu īpašu interesi no uzņēmēju puses ne tika tādēļ, ka būs pietiekama platība ražotnes apbūves izvietojumam, bet arī tādēļ, ka ir arī vieta, kur izvietot lielmēroga ražotnei funkcionāli nepieciešamo tehnisko apbūvi (noliktavu apbūve, transporta infrastruktūra, ūdensapgādes, siltumapgādes infrastruktūra utt.). Mūsdienās akūti svarīgs jautājums lielas ražotnes apbūves investoriem ir iespēja nodrošināt topošo ražotni ar tai pietiekamu un stabilu elektroenerģijas daudzumu. Lieluzņēmēja kooperācija ar enerģijas ražošanas un energoapgādes uzņēmumu mūsdienās ir viens no atslēgfaktoriem, kas spēj garantēt uzņēmumam konkurētspēju un ekonomisku ilgtspēju. Līdz ar to iespēja izbūvēt savu elektrostaciju vai teritoriāli kooperēties ar jau esošo šodien ir nozīmīgs izšķirošs faktors vietas izvēlei investīciju ieguldīšanai. Saskaņā ar Augšdaugavas novada speciālistiem pieejamo informāciju 200 000 m² liela koksnes pārstrādes ceļa aprīkojuma darbības nodrošināšanai būtu nepieciešama vismaz 10MW elektriskās jaudas. Bet lai saražotu 1MW saules enerģijas, ir nepieciešams 0.7 ha līdz 1ha liels zemes gabals (avots: <https://www.saulesparki.lv/industrialie/>). Tātad lai nodrošinātu 20 ha lielas ražotnes darbību, jāparedz vismaz 7 ha lielu zemes platību saules paneļu izvietojumam. Tas nozīmē, ka vismaz 35% no teritorijas ir jāparedz enerģijas ražošanas infrastruktūrai, ja tiek izvēlēts atjaunojamās enerģijas veids. Aptuveni tik pat lielu platību jārezervē komersanta ražošanas attīstībai nepieciešamo lokālajām siltumenerģijas un ūdensapgādes/attīrīšanas būvēm, kā arī ražotnes strādnieku autotransporta novietojumam (sk. Ministru kabineta noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” standartus virszemes atklātas autonomvietnes platības aprēķināšanai). Pie pieņēmuma, ka viena atsevišķa uzņēmuma gatavas produkcijas provizorisks apjoms ir vidēji 120 000 m³ gadā, saistītā noliktavu un transporta loģistikas infrastruktūras izbūve prasīs papildus platību, kas ir aptuveni vēl puse no ražošanas telpu platības.

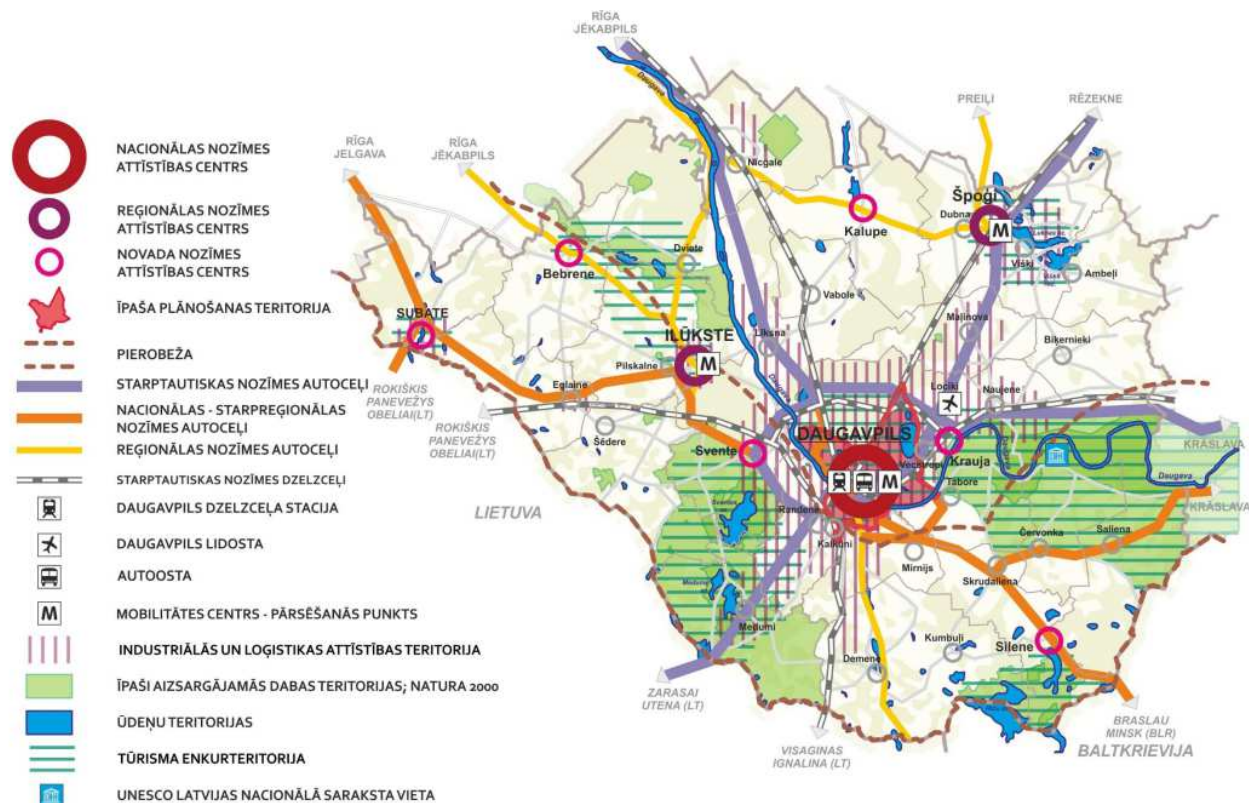
Mūsdienu komersants, kas plāno lielplatīpas telpas apgūšanu rūpniecībai, izvēlas metodes, kas mūsdienu pasaulē nodrošina uzņēmuma ilgtermiņa vērtības pieaugumu, tajā skaitā domājot par aktivitātēm pētniecības jomā un par zaļās infrastruktūras risinājumiem. Arī šādu mērķu īstenošana lielā mērā ir atkarīga no tā, vai komersantam ir pieejama brīva telpa, ko viņš varētu atļauties izmantot pētniecībai un zaļai pieejai. Gan pašvaldība, gan komersanti, kas interesējas par topošo Augšdaugavas industriālo parku, apzinās un pieņem, ka šīs teritorijas attīstībā būtu jāpieturas pie principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” ievērošanas, respektējot, ka pašlaik tā ir meža zeme un ka tajā ir arī saglabāšanai nospraustās dabas vērtības. Pateicoties šodienas tehnoloģisku un arhitektonisku priekšlikumu daudzveidībai, šajā konkrētajā gadījumā ir reāli saskatāma komercdarbības attīstība bez nelabvēlīgās ietekmes.

Augstāk minētais radīja nepieciešamību industriālā parka izveidei izvēlēties plašāku teritoriju, nekā bija paredzēts sākumā. Lai teritorijas būtu interesanta nopietna mēroga Eiropas Savienības investoram, lai iecerēs īstenošanas rezultātā tiktu nodrošināta industriālās teritorijas pilna funkcionalitāte, izveidotos ilgtspējīga darboties spējīgu komersantu sinerģija, kas ir orientēta uz eksporta tirgu un kuras sociālekonomiskā ietekme ir vērtējama reģionālā mērogā, industriālā parka teritorijai ir jābūt ievērojami lielai, ieskaitot arī saprātīgu rezervi kā attīstības potenciālu jaunu darbības virzienu attīstībai un jaunu darba vietu izveidošanai.

Atbilstoši Ziņojuma secinājumiem, kopējais ekonomiski aktīvo vienību skaits novadā ir līdzīgs rādītājiem Latgales reģionā un vismaz bijušā Daugavpils novada teritorijā radītā pievienotā ekonomiskā vērtība ir augstāka nekā vismaz pusei no Latgales pašvaldībām. Tomēr situācija liecina, ka konceptuāli komersantiem ir pieejams ievērojams potenciālo darbinieku skaits, kas varētu būt ar mieru strādāt tuvāk dzīvesvietai, ja vien tiem būtu pieejami atbilstoši nosacījumi, t.sk. atalgojums. Ņemot vērā strukturālā bezdarba aspektu, faktiskais darba tirgum brīvi pieejamais cilvēku skaits ir aptuveni divas reizes lielāks nekā reģistrēto bezdarbnieku skaits. Kopsummā ar blakus esošās Daugavpils pilsētas brīva darbaspēka potenciālu tas ir labs rādītājs investoram, kas iecerētu lielmēroga ražotnes būvēšanu Nekustamajā īpašumā.

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam (turpmāk – Stratēģija) noteiktajā Augšdaugavas novada telpiskās attīstības perspektīvā Nekustamā īpašuma teritorija ir iezīmēta kā daļa no industriālo un loģistikas attīstības teritorijām, kas tieši pieguļ Daugavpils pilsētai. Stratēģijā Daugavpils pievārte kopumā iezīmēta kā perspektīvā ražošanas un loģistikas attīstības teritorija, papildus tām vairākās vietās Augšdaugavas novadā norādītas perspektīvās rūpnieciskās/ražošanas attīstības areāli. Funkcionālās telpas attīstību raksturo modernas, ar tehnisko infrastruktūru nodrošinātas industriālās teritorijas. Tiek veicināta industriālo zonu, transporta un loģistikas pakalpojumu (transporta terminālu, loģistikas centru u.c.) un tehniskās infrastruktūras attīstība. Arī Ziņojuma autori uzskata, ka novada ekonomisko attīstību tuvākajos gados galvenokārt būtu jāsaista ar rūpniecisko ražošanu teritorijās, kas cieši piekļaujas Daugavpils pilsētai.

Attēls 3. Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada telpiskās attīstības perspektīva (avots: Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam)

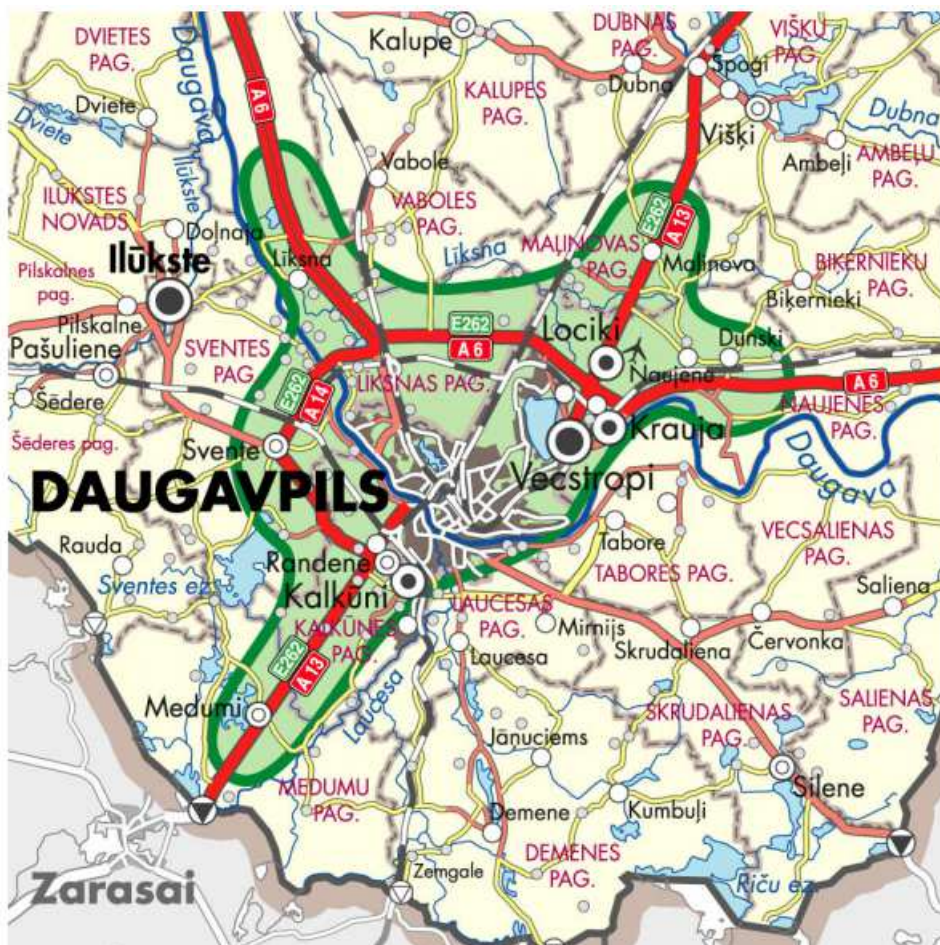

Latgales plānošanas reģiona 2007.gada pētījuma „Tehnoloģisko parku un loģistikas centru attīstība Latgales reģionā” (Interreg IIIA projekts NIV-093 Remote Acces, SIA Grupa93) (turpmāk – Pētījums) autori min galvenos kritērijus optimālas teritorijas izvēlei industriālā parka izveidei – industriālie parki parasti tiek veidoti transporta infrastruktūras tuvumā, īpaši vietās, kur savienojas vairāki transporta veidi. Ideju koncentrēt rūpniecību tādās zonās pamato:

- Infrastruktūras izveide izvēlētajā teritorijā ar mērķi sadalīt infrastruktūras izmaksas starp vairākiem uzņēmumiem. Tāda infrastruktūra ietver ceļus, dzelzceļus, dzelzceļu piekļūšanas vietas, ostas, augstsprieguma elektrolīnijas (ieskaitot trīs fāžu elektrību), augstas kvalitātes komunikāciju kabeļus, ūdensapgādi un gāzes apgādi;
- Jauno uzņēmumu piesaistīšana, piedāvājot integrētu infrastruktūru vienā vietā;
- Rūpniecības zonu nodalīšana no pilsētu teritorijām ar mērķi samazināt rūpniecības ietekmi uz vidi un sabiedrību;
- Vides piesārņojuma kontroles nodrošināšana, kas ir specifiska rūpniecības zonas vajadzībām.

Pētījums satur arī secinājumu par Daugavpils pilsētas tuvuma nozīmīgumu piemērotās teritorijas izvēlē. Ņemot vērā, cik nozīmīga ir transporta loģistikas komponente industriālo parku darbībā, var piemērot arī Pētījumā potenciālas teritorijas atlasei ieteicamos kritērijus - 15 km rādiuss no lielās (virs 30 tūkstošiem iedzīvotāju) pilsētas un pieeja valsts galvenajiem autoceļiem. Nekustamā īpašuma teritorija atbilst abiem šiem kritērijiem.

Attēls 4. Loģistikas centru attīstībai piemērotās teritorijas pie Daugavpils (avots: pētījums „Tehnoloģisko parku un loģistikas centru attīstība Latgales reģionā”)

Nekustamā īpašuma teritorija atrodas meža zemē. Tādēļ ir būtiski jau pašreizējā stadijā izprast, cik izslēdzošs ir šis faktors vietas izvēlei industriālā parka izveidei. Vērtējot to, ir svarīgi ņemt vērā, ka plānotā industriālā parka teritoriju aizņem t.s. saimnieciskie meži. Saimnieciskajos mežos tiek īstenotas kailcirtes, un tie primāri ir orientēti uz saimnieciskā labuma gūšanu pretstatā rekreācijas mežiem un ekomežiem. Industriālā parka izbūvei ir paredzēta atmežošana, bet atmežošana tiks veikta tikai tajās platībās, kur saskaņā ar būvprojektu būs nepieciešams izbūvēt ēkas, inženiertehnisko infrastruktūru un labiekārtojumu, neatmežotās meža platības saglabājot kā zaļās buferzonas, t.sk. kā ainavisku buferzonu gar A6 autoceļu. Plānotā industriālā parka teritorija atrodas liela meža masīvā, bet tā neietilpst t.s. Rekreācijas mežā “Daugavpils” (AS Latvijas valsts meži) un meža aizsargjoslā ap Daugavpils pilsētu. Izvērtējot pēdējos pieejamos vizuālos datus par atmežošanai paredzētās teritorijas tuvumā esošajām zaļajām zonām, var secināt, ka tuvākajā apkārtnē atrodas pietiekams zaļo teritoriju īpatsvars, lai nodrošinātu pilnvērtīgu mežu ekosistēmas pakalpojumu funkciju sniegšanu. Turklāt tiks iestādīts kompensējams mežs, kā to paredz Ministru kabineta noteikumi Nr. 889 „Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību”. Lai veicinātu videi draudzīgu tehnoloģiju un iekļaujošo arhitektonisku būvrīsinājumu izvēli topošā industriālā parka teritorijā, mainot ar lokālplānojumu Nekustamajā īpašumā atļauto izmantošanu, ir paredzēts atteikties no teritorijas mežsaimnieciskas izmantošanas, tādejādi arī respektējot AS Latvijas valsts meži nosacījumus Nekustamā īpašuma turpmākai izmantošanai. Detalizētāk situācija tiks izskatīta ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējuma un ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā, atbilstoši

spēkā esošo normatīvo aktu prasībām. Tomēr kopumā var secināt, ka attiecīgā meža ekosistēmas pakalpojumu zaudējumi neveicinās būtisku ietekmi uz apkārtnes vidi un iedzīvotājiem, it īpaši, ja teritorijā tiks attīstīti uzņēmumi, kuru darbība atbilst spēkā esošo normatīvo aktu prasībām par piesārņojošo darbību veikšanu.

1.5. DARBĪBAS IECERES ĪSTENOŠANAS UZSĀKŠANAI

Lai realizētu ieceri izveidot industriālo parku, plānots veikt vairākas secīgas darbības. Nepieciešams radīt priekšnosacījumus ieceres realizācijai (zemes lietošanas veida, teritorijas attīstības plānošanas, vides aizsardzības, tehniskie un tehnoloģiskie priekšnosacījumi). Savukārt pēc nepieciešamo priekšnosacījumu izpildes var tikt uzsākta būvniecības fāze. Uzsākt darbību varēs pēc būvju pieņemšanu ekspluatācijā. Ekspluatācijas fāzē būs nepieciešams uzturēt Industriālā parka teritoriju, tā infrastruktūru, ēkas un būves atbilstošajā tehniskajā stāvoklī, t.sk. ievērojot vides aizsardzības prasības.

Lai Nekustamajā īpašumā varētu izveidot Augšdaugavas industriālo parku, ir nepieciešams mainīt tā izmantošanas un apbūves nosacījumus. Pēc vienošanos ar AS Latvijas valsts meži līdz ar 2021.gada 9.decembrī pieņemto Augšdaugavas novada pašvaldības domes lēmumu Nr.293 (prot. Nr.16, 24.&) ir uzsākta lokālplānojuma izstrāde, kas groza pašlaik spēkā esošo Daugavpils novada teritorijas plānojumu 2012.-2023.gadam ar nolūku noteikt Nekustamā īpašuma teritorijā rūpnieciskās apbūves un teritorijas izmantošanas veidu, kas pieļauj industriālo parku izveidi.

Teritorijas attīstības ieceres turpmākajos plānošanas etapos ir veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums (SIVN) un teritorijas izmantošanas gaitā - ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu un to izpildi koordinejošo iestāžu prasībām.

Sagatavoja:

Augšdaugavas novada pašvaldības
centrālās administrācijas
Attīstības pārvalde